

Filozofski fakultet / Geografija (2017) / Lokalna geografska sredina

Naziv predmeta:	Lokalna geografska sredina			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova (P+V+L)
11240	Obavezan	6	6	3+1+0
Studijski programi za koje se organizuje	Geografija (2017)			
Uslovljenost drugim predmetima	Položeni ispiti iz naučnih oblasti kartografije, fizičke, društvene, i regionalne geografije.			
Ciljevi izučavanja predmeta	1. Upoznati studente sa pojmom i značajem lokalne geografske sredine i metodama njenog proučavanja; 2. Osposobiti studente da odgovore na pitanja: gde je naše mesto, po čemu je naše mesto slično ili po čemu se razlikuje od nekog drugog mesta i kako je sa drugim mestima povezano? Tj. naučiti studente da precizno definišu geografski položaj svoje lokalne sredine (zavičaja, rodno kraja); 3. Naučiti studente veštini korišćenje topografske karte i orijentaciji iste pomoću kompasa u radu na terenu i sa učenicima van školske učionice; 4. Upoznati studente sa organizacijom rada na terenu, kao i sa metodologijom prikupljanja podataka o fizičko-geografskim i društveno-geografskim karakteristikama lokalne sredine; 5. Kao krajnji cilj geografskog proučavanja lokalne sredine, osposobiti studente da samostalno napišu i na pravilan način, koristeći akademski stil, prezentuju studiju lokalne sredine (usmeno izlaganje uz pomoć kompjuterske prezentacije, poster prezentacije, prezentacije u vidu naučnog članka).			
Ishodi učenja	Nakon uspešno završenog kursa iz ovog studijskog predmeta studenti završne godine osnovnih studija će steći i razviti neophodna znanja i kompetencije za kompleksno proučavanje lokalne geografske sredine, koristeći geografsko posmatranje kao osnovni princip. Studenti će biti obučeni za primenu stečenih znanja u terenskom radu u lokalnoj sredini (rodnom kraju, zavičaju), da vrše terenska geografska merenja, kao i da ih primene u nastavnom procesu i radu sa učenicima.			
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Nastavnik: Prof. dr Miroslav Doderović; saradnik: dr Jovan Mihajlović			
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, vežbe, konsultacije, praktičan i terenski rad, test.			
Plan i program rada				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja, pred.	Uvodno predavanje: naučni metod i tradicionalne geografske metode. Lokalna geografska sredina i proučavanje zavičaja. Školsko proučavanje zavičaja. Izvori za proučavanje lokalne geografske sredine i zavičaja.			
I nedjelja, vježbe	Podela projekata i grupa iz lokalne geografske sredine studentima (ogled iz fizičke geografije i geografsko merenje van školske učionice). Definisane rokove za izradu istih. Podela literature za izradu projekata.			
II nedjelja, pred.	Topografske karte u proučavanju lokalne geografske sredine. Nove topografske karte. Elementi geografske karte: rečnik pojmova.			
II nedjelja, vježbe	Kompasi- osnovna podela. Džepni (izletnički) kompasi. Kartografski kompas i rad na topografskoj karti. Terenski kompas. Hiljaditi kao jedinica mere uglova.			
III nedjelja, pred.	Terenski rad u lokalnoj sredini: praktični saveti za nastavnike i učenike.			
III nedjelja, vježbe	Geografski azimut. Magnetni azimut. Pravougli azimut. Preračunavanje pravouglog azimuta u magnetni. Meridijanska konvergencija. Magnetna deklinacija.			
IV nedjelja, pred.	Rad sa topografskom kartom u lokalnoj geografskoj sredini: orijentacija topografske karte, određivanje pozicije stajne tačke, poređenje sadržaja topografske karte sa geografskim objektima u lokalnoj sredini.			
IV nedjelja, vježbe	Orijentacija u prostoru: orijentacija pomoću zvezde Severnjače. Određivanje geografske širine mesta na osnovu visine Severnjače na ravni horizonta posmatranog mesta. Praktični zadaci.			
V nedjelja, pred.	Geografski položaj zavičaja. Matematičko-geografski položaj.			
V nedjelja, vježbe	Orijentacija u prostoru: orijentacija pomoću Sunca. Gnomonska (Vitruvijeva metoda). Računski zadaci.			
VI nedjelja, pred.	Fizičko-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine - prirodni resursi: geološka građa, reljef, rudno bogatstvo.			
VI nedjelja, vježbe	Približna orijentacija pomoću mehaničkog časovnika i Sunca. Približna orijentacija pomoću znakova u prirodi. Orijetacija pomoću hramova. Orijetacija pomoću solarnih panela i meteroloških kućica.			
VII nedjelja, pred.	Fizičko-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine - opis klime, opis voda, merenja i procene			

	u okviru proučavanja voda u lokalnoj sredini.
VII nedjelja, vježbe	Određivanje podnevačke linije. Obeležavanje pravca senke gnomona u pravo Sunčevo podne.
VIII nedjelja, pred.	Fizičko-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine - opis zemljišta.
VIII nedjelja, vježbe	Određivanje podnevačke linije metodom jednakih dužina senki. Iscrtavanje podnevačke linije i ruže kompasa u školskom dvorištu.
IX nedjelja, pred.	Fizičko-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine - opis živog sveta (biljni pokrivač i životinjski svet).
IX nedjelja, vježbe	Školski putokaz. Geografske koordinate škole.
X nedjelja, pred.	Fizičko-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine - zagađivanje i zaštita prirode.
X nedjelja, vježbe	Zavičajna astrogeografija: dnevno i večernje nebo nad lokalnom sredinom. Praktični zadaci.
XI nedjelja, pred.	Društveno-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine: opis grada.
XI nedjelja, vježbe	Prezentacija i odbrana zadatih projekata iz lokalne geografske sredine. Izvođenje oglada iz fizičke geografije.
XII nedjelja, pred.	Društveno-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine: opis seoskog naselja.
XII nedjelja, vježbe	Izrada testa iz lokalne geografske sredine sa praktičnim i računskim zadacima.
XIII nedjelja, pred.	Društveno-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine: opis fabrike.
XIII nedjelja, vježbe	Određivanje položaja tačaka na Zemljinoj lopti. Globus kao model Zemljine lopte. Određivanje geografske širine i dužine. Prednosti geografske karte nad globusom.
XIV nedjelja, pred.	Društveno-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine: opis poljoprivrednog dobra.
XIV nedjelja, vježbe	Izrada plana sobe. Razmer- sitniji i krupniji. Razmernik. Linijski razmernik. Pravilno postavljen plan. Plan grada. Kako se koristi plan grad. Praktični primeri.
XV nedjelja, pred.	Društveno-geografsko proučavanje lokalne geografske sredine: opis društveno-ekonomskih odlika zavičaja.
XV nedjelja, vježbe	Karte sveta. Površina karte i površina globusa. Izbor projekcija za određenu kartu. Najpoznatije kartografske projekcije. Album starih karata sveta.
Opterećenje studenta	Broj časova aktivne nastave: 3+1.
Nedjeljno	U toku semestra
6 kredita x 40/30=8 sati i 0 minuta 3 sat(a) teorijskog predavanja 0 sat(a) praktičnog predavanja 1 vježbi 4 sat(a) i 0 minuta samostalnog rada, uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 8 sati i 0 minuta x 16 =128 sati i 0 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 8 sati i 0 minuta x 2 =16 sati i 0 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30=180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet) 36 sati i 0 minuta Struktura opterećenja: 128 sati i 0 minuta (nastava), 16 sati i 0 minuta (priprema), 36 sati i 0 minuta (dopunski rad)
Obaveze studenta u toku nastave	Prisustvo na predavanjima i vežbama u toku semestra, izvođenje oglada iz fizičke geografije, geografskog merenja van školske učionice i položen test (min. 11 bodova).
Konsultacije	Konsultacije se organizuju jednom sedmično u dogovoru sa studentima.
Literatura	Obavezna: Džinović, M., Tadić, M. (2021). Zavičajna geografija. Beograd: Učiteljski fakultet. Pomoćna: Tadić, M. (2011). Kartografija- ili kartu čitaj –nikoga ne pitaj. Beograd: Kreativni centar. Tadić, M. (2021). Uvod u akademsko pisanje. Beograd: Akademska misao. Tadić, M. (2011). Ogledi u nastavi geografije. Podgorica: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Predispitne obaveze (ukupno 50 bodova): praktičan rad - izvođenje oglada iz fizičke geografije (10 bodova); terenski rad - geografsko merenje van školske učionice (10 bodova); test (20 bodova); prisustvo na predavanjima i vežbama (10 bodova). Završni ispit: usmeni ispit (ukupno 50 bodova).
Posebne naznake za predmet	Uspešno savladan predmet (maksimalno 100 bodova, minimalno 51): predispitne obaveze (maksimalno 50 bodova, minimalno 26) + ispit (maksimalno 50 bodova, minimalno 26).
Napomena	Načini provere znanja mogu biti različiti – u tabeli su samo navedene neke

			opcije (pismeni ispit, usmeni ispit, prezentacija projekta, seminari, itd).			
Ocjena:	F	E	D	C	B	A
Broj poena	manje od 50 poena	više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena	više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena	više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena	više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena	više ili jednako 90 poena